

Sygn. akt VIII U 1681/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Gierszewska

Protokolant: Joanna Zelent

po rozpoznaniu w dniu 03 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy W. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 2 października 2013 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu W. Ł. prawo do emerytury poczynając od dnia 02 października 2013r.

II. stwierdza, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1681/13

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 02 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy W. Ł. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 7 lat, 4 miesiące i 22 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca W. Ł. domagał się przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wskazując, iż przepracował 15 lat w warunkach szczególnych. Wnioskodawca podniósł, iż domaga się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. w Składzie (...) W. oraz od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r. w D. G. W. B. E. J. „, w N..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 03 lutego 2014 r. ubezpieczony wskazał, iż domaga się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych także okresu zatrudnienia od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. Ł., ur. (...), w dniu 02 września 2013 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 25 lat, 9 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 7 lat, 4 miesiące i 22 dni pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r., od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. oraz od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. (z wyłączeniem okresów zasiłkowych od 27 stycznia 1997 r. do 01 lutego 1997 r. i od 15 stycznia 1998 r. do 29 stycznia 1998 r.)

Decyzją z dnia 02 października 2013 roku organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

Ubezpieczony W. Ł. uzyskał prawo jazdy kategorii B w dniu 03 kwietnia 1973 r., natomiast kategorii A, C, BB i CE w dniu 29 października 1974 r.

W okresie od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r. wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w D. G. W. B. E. J. „w N., w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca jeździł samochodem ciężarowym o ładowności powyżej 3,5 tony marki JAZ. Wnioskodawca przewoził materiały budowlane – stal, kęgi, płyty drogowe, cement, wapno, beczki ze smołą ze stacji kolejowych na miejsce budowy w Ż.. Zdarzało się, iż okazjonalnie, podczas napraw samochodu, który mu przydzielono, jeździł innymi samochodami, wykonując dodatkowe czynności przy załadunku i rozładunku pojazdu.

W okresie od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G., w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. (...) w G. powstała w wyniku przekształcenia (...). Ubezpieczony, zatrudniony na budowie eksportowej w (...), jeździł samochodem ciężarowym MAN, o ciężarze ok. 25 ton.

W okresie od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Składzie (...) W., w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W ramach powyższego zatrudnienia ubezpieczony jeździł samochodem marki JAZ, który wraz z przyczepą ważył ok. 18 ton. Ubezpieczony przewoził materiały budowlane takie jak cegły, wełnę mineralną, płyty gipsowe, wapno i cement w workach ze stacji kolejowych i portu w G. do magazynu w W.

Dowód: zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 03 lutego 2014 r., zapis na płycie CD – k.22 koperta, zeznania świadków W. K. i J. L. - protokół z dnia 03 lutego 2014 r., zapis na płycie CD – k.22 koperta, kserokopia akt osobowych: angaże, umowy o prace, świadectwa pracy, aneksy do umowy – k.23-66 akt ubezpieczeniowych, kserokopia zaświadczenia – k.67 akt ubezpieczeniowych

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. L., W. K.

oraz zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym, wzajemnie się uzupełniającym oraz zgodnym z logiką i zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy W. Ł. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r., od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. oraz od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. (z wyłączeniem okresów zasiłkowych).

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych oraz z zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków i wnioskodawcy.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresach od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r., od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. oraz od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. (z wyłączeniem okresów zasiłkowych) znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Fakt pracy w warunkach szczególnych niewątpliwie potwierdziły zeznania świadków J. L., W. K. – współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia – którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w tych samych okresach, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wniosek, iż przesłuchani świadkowie najlepiej zorientowani są co do charakteru i specyfiki pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Sąd zważył, iż w dokumentacji pracowniczej figurują nazwy stanowiska pracy ubezpieczonego w spornych okresach określone jako kierowca. Jednakże, jak już zostało wskazane i co należy podkreślić, o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Charakter wykonywanych przez ubezpieczonego czynności w spornych okresach został ustalony na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, zgodnych z zeznaniami wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornych ww. okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że w okresach od 09 lipca 1985 r. do 31 grudnia 1988 r., od 01 stycznia 1989 r. do 31 lipca 1990 r. oraz od 01 października 1994 r. do 30 kwietnia 1998 r. (z wyłączeniem okresów zasiłkowych) ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a więc wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 cytowanego rozporządzenia, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Uwzględnienie powyższych spornych okresów wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także, po uwzględnieniu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych spornych okresów zatrudnienia, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd, w punkcie I wyroku, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od daty ukończenia przez ubezpieczonego 60 lat, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – na podstawie dokumentacji pracowniczej oraz zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

SSA w SO Ewa Gierszewska